

Програма підготовки бакалаврів у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальністю 076 –« Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

«Економіка підприємства»

300 год. / 10 кредитів ЕКТС

(75 год. лекцій, 75 год. практичних занять)

Навчальний контент

4 семестр

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Підприємництво у сучасній системі господарювання

Тема 1. Теорії та моделі підприємств

Тема 2. Основи підприємництва

Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємства

Тема 5. Структура і управління підприємством

Модуль 2

Змістовний модуль 2. Маркетинг у підприємницькій діяльності

Тема 6. Ринок і продукція

Тема 7. Товарна та цінова політика підприємства

Тема 8. Прогнозування та планування діяльності підприємств

Тема 9. Обґрунтування виробничої програми підприємства

Модуль 3

Змістовний модуль 3. Економічні ресурси підприємства

Тема 10 Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Тема 11. Інтелектуальний капітал

Тема 12. Основний капітал

Тема 13. Оборотний капітал

Модуль 4

Змістовий модуль 4. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємства

Тема 14 Інвестиції

Тема 15. Інноваційна діяльність

5 семестр

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Технічна та матеріальна база підприємства

Тема 1. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства

Тема 2. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика

Тема 3. Організація операційної діяльності

Модуль 2

Змістовний модуль 2. Результати та ефективність виробництва

Тема 4. Системи забезпечення конкурентоспроможності продукції

Тема 5. Витрати підприємства

Тема 6. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності

Тема 8. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність

Модуль 3

Змістовий модуль 3. Моделі розвитку, трансформація та реструктуризація підприємств

Тема 9. Сучасні моделі розвитку підприємств

Тема 10. Трансформація і реструктуризація підприємств

Тема 11. Оптимізація бізнес-процесів підприємства

Тема 12. Економічна безпека підприємства

Програма підготовки бакалаврів у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальністю 076 –« Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

«Економіка підприємства»

300 год. / 10 кредитів ЕКТС

(75 год. лекцій, 75 год. практичних занять)

Тематика практичних занять

Назва теми	Кількість годин
1	2
4 семестр (45 год.)	
1. Теорії та моделі підприємств	-
2. Основи підприємництва	2
3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	2
4. Зовнішнє середовище господарювання підприємства	4
5. Структура і управління підприємством	4
6. Ринок і продукція	2
7. Товарна та цінова політика підприємства	4
8. Прогнозування та планування діяльності підприємств	2
9. Обґрунтування виробничої програми підприємства	4
10. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	4
11. Інтелектуальний капітал	2
12. Основний капітал	4
13. Оборотний капітал	4
14. Інвестиції	4
15. Інноваційна діяльність	3

Продовження таблиці

1	2
5 семестр (30 год.)	
1. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	2
2. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	2
3. Організація операційної діяльності	2
4. Системи забезпечення конкурентоспроможності продукції	2
5. Витрати підприємства	4
6. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	4
7. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	2
8. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	4
9. Сучасні моделі розвитку підприємств	2
10. Трансформація і реструктуризація підприємств	2
11. Оптимізація бізнес-процесів підприємства	2
12. Економічна безпека підприємства	2
Разом:	75

Програма підготовки бакалаврів у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальністю 076 –« Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

«Економіка підприємства»

300 год. / 10 кредитів ЕКТС

(75 год. лекцій, 75 год. практичних занять)

Завдання для самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
1	2
4 семестр (60 год.)	
1. Франчайзинг як особлива форма організації бізнесу	1
2. Проблеми розвитку спільних підприємств в Україні	1
3. Менеджмент зовнішнього середовища підприємства	1
4. Особливості вибору організаційних структур новостворюваних підприємств	1
5. Міжнародні системи сертифікації продукції	2
6. Ціноутворення й конкуренція	2
7. Проблеми пов'язані з плануванням виробничої та фінансової діяльності підприємства	2
8. Особливості розробки виробничої програми підприємства	2
9. Особливості систем управління персоналом на прикладі окремих зарубіжних країн	8
10. Порівняльна характеристика інтелектуального капіталу України та Росії	8
11. Амортизаційна політика підприємств на сучасному етапі	8

Продовження таблиці

1	2
12. Проблеми поповнення обсягу оборотних коштів на підприємствах	8
13. Сучасне законодавство України із залучення і використання іноземних інвестицій	8
14. Сучасні інформаційні технології і програмні продукти та їх правовий захист	8
5 семестр (90 год.)	
1. Досвід диверсифікації виробництва на підприємствах України	6
2. Особливості логістичних систем в межах окремого підприємства	6
3. Проблеми концентрації та розукрупнення виробництва	6
4. Контроль якості на підприємствах України	4
5. Управління витратами на підприємстві у сучасних умовах	6
6. Тенденції зміни прибутковості підприємств. Визначення факторів впливу	6
7. Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень	6
8. Чинники зростання ефективності виробництва	6
9. Основні тенденції ефективності організаційних нововведень	2
10. Ефективність процесів трансформації та реструктуризації підприємств	4
11. Виділення процесів по структурних підрозділах	4
12. Сучасний стан економічної безпеки підприємств	4
Виконання курсової роботи	30
Разом:	150

Програма підготовки бакалаврів у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальністю 076 –« Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

«Економіка підприємства»

300 год. / 10 кредитів ЕКТС

(75 год. лекцій, 75 год. практичних занять)

Завдання для поточного та підсумкового контролю

4 семестр

Контрольні питання до 1-го модуля

1. Дайте визначення поняття «економіка».
2. Дайте визначення поняття «господарський комплекс країни».
3. Які характеристики застосовуються для аналізу господарського комплексу країни?
4. Що відбувається у сфері матеріального виробництва? Які галузі економіки до неї належать?
5. Що відбувається у сфері нематеріального виробництва? Які галузі економіки до неї належать?
6. Дайте визначення поняття «галузь».
7. Які фактори впливають на галузеву структуру господарського комплексу країни?
8. Що розуміють під поняттям «міжгалузевий комплекс»?
9. Дайте визначення поняття «сектор економіки».
10. Дайте характеристику підприємству цілям та завданням, що постають перед ним у різні періоди його розвитку.
11. За якими ознаками класифікуються підприємства?
12. Які підприємства розрізняються за правовим статусом і формою господарювання? Дайте їм характеристику.

13. Які форми добровільних об'єднань підприємств та організацій існують у практиці господарювання? Охарактеризуйте їх.

14. Дайте загальну характеристику правового середовища функціонування підприємств в Україні.

15. Що таке підприємництво і на яких принципах воно здійснюється?

16. У чому полягає, об'єктивна необхідність управління підприємствами та іншими суб'єктами господарювання (діяльності)?

17. Функція управління підприємством (організацією) та їхня адаптація до умов ринкової економіки.

18. Назвіть та охарактеризуйте методи управління підприємствами.

19. У чому полягає наукове обґрунтування доцільного (найбільш ефективного) типу організаційної структури управління щойно утвореним підприємством.

20. Визначте умови доцільності використання дивізіональної та матричної організаційних структур управління суб'єктами господарювання.

21. Організаційно-економічна необхідність і змістовна характеристика діяльності вищих органів державного управління підприємствами та організаціями.

22. Які вищі органи державного управління підприємствами та організаціями вам відомі?

23. Дайте характеристику зовнішнього середовища функціонування підприємства.

Контрольні питання до 2-го модуля

1. Дайте визначення поняття «ринок», його функціям і структурі.

2. Які види ринків вам відомі?

3. Назвіть принципи поведінки суб'єктів господарювання на ринку.

4. Дайте визначення поняття «продукція».

5. Які вам відомі вимірюники продукції?

6. Дайте характеристику вартісним (обсяговим) показникам продукції.

7. Чим відрізняється валовий оборот від внутрішньозаводського?

8. Дайте визначення поняття «чиста продукція» та «умовно чиста продукція».

9. У чому складається суть виробничої програми підприємства?

10. Яким чином відбувається обґрунтування виробничої програми підприємства?

11. Дайте визначення поняття «ціна»?

12. Охарактеризуйте процес ціноутворення.

13. Дайте визначення поняття «система цін», «вільні ціни», «державні ціни».

14. Визначте структуру ціни на промислову продукцію.

15. Які методи ціноутворення вам відомі? Дайте кожному з них коротку характеристику.

16. У чому суть методології і технології планування діяльності підприємства за умов ринкової економіки?

17. Система планів діяльності підприємства за сучасних умов господарювання.

18. Дайте характеристику методів планування на підприємстві, їх особливостям та взаємозв'язку.

19. Визначте об'єктивну необхідність і проблеми стратегічного планування на підприємствах різних форм власності.

20. Взаємозв'язок і взаємодія стратегічного і тактичного планування на підприємстві.

21. У чому сутність змісту, показників та процедури розробки середньо- і короткострокових планів діяльності підприємства?

22. Які системи календарно-оперативного планування діяльності підприємства вам відомі? Визначте проблеми вдосконалення цих систем.

Контрольні питання до 3-го модуля

1. Дайте загальну характеристику складу та структури персоналу підприємства.

2. Розкрийте сутність понять: «професія», «спеціальність», «кваліфікація».

3. Які показники є кількісною характеристикою персоналу підприємства?

4. Які показники характеризують стабільність та склад персоналу?

5. Дайте визначення поняття «продуктивність праці». Якими показниками вона характеризується?

6. Що характеризує виробіток? Якими показниками він вимірюється і як обчислюється?

7. Що відображає трудомісткість? У яких показниках вона вимірюється і як обчислюється?

8. З яких елементів складається повна трудомісткість продукції?

9. Назвіть фактори зростання продуктивності праці.

10. Що таке наукова організація праці?

11. Які розрізняють види норм праці?

12. Яким чином здійснюється планування чисельності персоналу на підприємстві?

13. Як обчислюється корисний фонд робочого часу працівника?

14. Розкрийте сутність кадової політики підприємства.

15. Розкрийте поняття номінальної та реальної заробітної плати.

16. Дайте характеристику структури заробітної плати.

17. Які фактори впливають на загальний рівень заробітної плати?

18. Які функції виконує заробітна плата?

19. У чому полягає регулювання оплати праці? Назвіть сфери державного регулювання оплати праці.

20. У чому полягає договірне регулювання оплати праці?

21. У чому полягає організація оплати праці на підприємстві?

22. Назвіть елементи тарифної системи та дайте їм характеристику.

23. Розкрийте сутність відрядної форми оплати праці. які системи відрядної форми оплати праці існують та в чому вони полягають?

24. Розкрийте сутність колективної форми оплати праці?
25. У чому сутність погодинної форми оплати праці?
26. У чому сутність безтарифних моделей оплати праці?
27. Назвіть та охарактеризуйте елементи преміальної системи.
28. Які види надбавок та доплат застосовують до тарифної заробітної плати?
29. Які складові формують фонд заробітної плати працівників?
30. Що таке інтелектуальний капітал?
31. У чому полягає економічна сутність основних фондів?
32. За якими ознаками класифікують основні фонди підприємства?
33. Що таке виробнича структура основних фондів? Які фактори на неї впливають?
34. У яких вимірниках та з якою метою здійснюється облік основних фондів підприємства?
35. Які є види вартісної оцінки основних фондів?
36. Які види зносу засобів праці вам відомі?
37. У чому полягає сутність простого та розширеного відтворення основних фондів?
38. Що таке амортизація? Які методи амортизації застосовуються в практиці господарювання підприємств?
39. Які показники характеризують стан та використання основних фондів на підприємстві?
40. Назвіть шляхи підвищення ефективності використання основних фондів підприємства.
41. У чому полягає економічна сутність оборотних фондів?
42. За якими ознаками класифікуються оборотні фонди підприємства?
43. Назвіть складові оборотних фондів та фондів обігу?
44. Що являють собою матеріальні ресурси?
45. Що таке норма витрат матеріальних ресурсів? З яких елементів вона складається?

46. Назвіть показники ефективності використання матеріальних ресурсів?

47. Розкрийте сутність нормування оборотних засобів.

48. Що таке норма запасу і як вона визначається?

49. Як обчислюється норматив оборотних засобів у запасах готової продукції на складі підприємства?

50. Як обчислюється норматив оборотних засобів у незавершенному виробництві?

51. Як залежать витрати підприємства на розміщення замовлень та зберігання поточних запасів від розміру поставок матеріальних ресурсів?

52. Назвіть показники ефективності використання оборотних засобів на підприємстві.

Контрольні питання до 4-го модуля

1. Що таке інвестиції? Дайте класифікацію інвестицій та охарактеризуйте.

2. Розкрийте сутність капітальних вкладень підприємств і дайте їх класифікацію.

3. Назвіть загальні принципи інвестування та розкрийте їх сутність.

4. Які фактори необхідно враховувати під час прийняття інвестиційних рішень?

5. Яким чином формується інвестиційна стратегія підприємства?

6. Розкрийте сутність процесу планування капіталовкладень на підприємстві.

7. Дайте характеристику джерел фінансування капітальних вкладень підприємства.

8. Розкрийте базові принципи оцінки ефективності капітальних вкладень.

9. Дайте характеристику напрямів фінансових інвестицій.

10. Як визначається реальна вартість цінних паперів?

11. Що є ефектом від здійснених фінансових інвестицій?

12. Як обчислюється їх ефективність?
13. Розкрийте зміст завдань процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства.
14. Сутнісно-змістова характеристика і взаємодія різних видів інноваційних процесів (новин, нововведень).
15. Аналітична оцінка впливу організаційно-технічних та інших нововведень на економічні та соціально-екологічні показники діяльності підприємств України.
16. Відбір та методика обчислення показників для виявлення впливу нововведень на економіку підприємства.
17. Сутнісна характеристика науково-технічного прогресу (різні підходи й тлумачення).
18. Поняття та ключові особливості сучасної науково-технічної революції.
19. Сучасні загальні та пріоритетні напрями НТП в окремих галузях народного господарства України.
20. Напрямки й тенденції сучасного організаційного прогресу на підприємствах та в інших ланках управління суспільним виробництвом.
21. Інноваційна модель розвитку різногалузевих підприємств України: об'єктивна необхідність, змістова характеристика та напрями практичної реалізації.

5 семестр

Контрольні питання до 1-го модуля

1. Усебічна загальна характеристика техніко-технологічної бази підприємства.
2. Сучасні тенденції розвитку техніко-технологічної бази підприємств різних галузей.
3. Порівняльна характеристика традиційного та інноваційного типів виробництва.
4. Проблеми оцінки технічного рівня різногалузевих підприємств.

5. Система організаційно-економічного управління технічним розвитком підприємства.

6. Можливі та найбільш ефективні форми технічного розвитку підприємства.

7. Проблеми планування технічного розвитку підприємства.

8. Об'єктивна необхідність та ефективність застосування лізингу, як нової форми оновлення та розвитку технічної бази підприємств (організацій).

9. Загальні методичні принципи визначення виробничої потужності різногалузевих підприємств.

10. Передумови та способи ефективнішого використання виробничих потужностей підприємств різних галузей економіки України.

11. Що таке виробнича потужність підприємства?

12. Яким чином виконуються розрахунки виробничої потужності підприємства?

13. Дайте характеристику показникам використання виробничої потужності підприємства.

14. Які складові матеріально-технічного забезпечення підприємства вам відомі?

15. Охарактеризуйте поняття “виробнича логістика”.

Контрольні питання до 2-го модуля

1. Діалектичний зв'язок побудови виробничого процесу згідно з принципами його раціональної організації та загальної ефективності виробництва.

2. Вплив типу виробництва на методи його організації та виробничо-організаційну структуру.

3. Способи збільшення серійності (масовості) виробництва.

4. Вибір та економічне обґрунтування способу поєднання операцій технологічного процесу за конкретних умов виробництва.

5. Ефективність предметно-групових методів обробки деталей у непотоковому виробництві, умови застосування цих методів і організаційно-технічні заходи для їхнього створення.

6. Умови застосування потокового виробництва, підготовчі роботи з його впровадження.

7. Внутрішні суперечності потокового виробництва й сучасні тенденції його розвитку.

8. Гнучкі виробничі системи, умови їхнього застосування та ефективність.

9. Перспективи застосування різних методів організації виробництва на підприємствах України.

10. Об'єктивна необхідність та соціально-економічна ефективність деконцентрації виробництва як форми розвитку малого й середнього бізнесу.

11. Удосконалення чинної системи одиничних і загальних показників якості продукції щодо збільшення об'єктивності відображення якості та спрощення самої системи.

12. Необхідність і методологія визначення оптимального рівня якості продукції.

13. Конкурентоспроможність продукції: сутнісна характеристика, оцінка, способи забезпечення.

14. Економічно-правове обґрунтування змісту й кількості державних (національних) стандартів на продукцію підприємств.

15. Аналітична оцінка технічного рівня та якості найважливіших видів продукції підприємств ключових галузей народного господарства України.

16. Узагальнення зарубіжного досвіду в галузі управління якістю продукції і можливості його використання за створення сертифікованих систем якості на підприємствах України.

17. Система державного нагляду за якістю продукції, що виготовляється на підприємствах України.

18. Дайте характеристику операційних витрат і витрат, пов'язаних з інвестиційною та фінансовою діяльністю.

19. За якими економічними елементами поділяють операційні витрати підприємства?

20. Як класифікуються операційні витрати з метою визначення фінансового результату діяльності підприємства?

21. Як класифікуються операційні витрати з метою обґрунтування прийняття економічних рішень підприємства?

22. Які витрати підприємства відносять до змінних? Дайте характеристику поведінки змінних витрат.

23. Які витрати підприємства відносять до постійних? Дайте характеристику поведінки постійних витрат.

24. Що таке беззбитковий або критичний обсяг виробництва? Як він обчислюється?

25. Розкрийте сутність собівартості продукції. Які види собівартості продукції розрізняють?

26. Які існують методи планування собівартості продукції підприємства?

27. Що таке калькуляція собівартості продукції? За якими статтями вона здійснюється?

28. За рахунок яких факторів можна досягти економії витрат підприємства?

29. Які характеристики застосовуються для визначення ефективності інвестиційного проекту?

30. Які особливості фінансових інвестицій треба враховувати під час визначення їх ефективності?

31. Які методи використовуються для визначення виручки від операційної діяльності підприємства? Наведіть приклади.

32. Як формуються доходи від фінансово-інвестиційної діяльності підприємства?

33. Яким чином визначається чистий дохід, валовий прибуток та фінансовий результат діяльності підприємства?

34. Назвіть напрями розподілу чистого прибутку підприємства.

35. Дайте характеристику фінансової звітності підприємства, її призначення та інформації, яка в ній міститься.

36. Які показники характеризують майновий стан підприємства?

37. Які показники характеризують фінансову стійкість підприємства?

38. Які показники характеризують ліквідність підприємства?

39. Які показники характеризують ділову активність підприємства?

40. Назвіть показники рентабельності діяльності підприємства.

41. Дайте характеристику руху грошових коштів підприємства від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Контрольні питання до 3-го модуля

1. Сутнісно-змістова характеристика реструктуризації підприємств (організацій).

2. Основні форми та види реструктуризації підприємств (організацій), що здійснюються в окремих галузях народного господарства України.

3. Аналітична оцінка техніко-економічної та фінансової ситуації в процесі обґрунтування форм, видів і міри реструктуризації суб'єктів господарювання.

4. Практика здійснення та ефективність реструктуризації підприємств (організацій) і структурної перебудови окремих галузей народного господарства України.

5. Сутність санації (фінансового оздоровлення) суб'єктів господарювання.

6. Класична модель процесу фінансового оздоровлення підприємств та організацій.

7. Програми та проекти санації суб'єктів господарювання.

8. Бізнес-план фінансового оздоровлення підприємства (організації) та його типові розділи.

9. Структура техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) санації того чи того підприємства (організації).

10. Економічна ефективність здійснення санаційних програм розвитку підприємств та організацій.

11. Які сучасні моделі розвитку підприємств вам відомі? Дайте кожному коротку характеристику.

12. Економічна безпека в системі діяльності фірми за ринкових умов господарювання.

13. Обґрунтування функціональних цілей економічної безпеки підприємства (організації).

14. Об'єктивно необхідний склад функціональних елементів економічної безпеки суб'єктів господарювання.

15. Типова схема процесу досягнення необхідного рівня економічної безпеки підприємств та організацій.

16. Методичні основи визначення та оцінки досягнутого рівня економічної безпеки того чи того суб'єкта господарювання.

17. Особливості розробки принципів економічної безпеки підприємства (організації) за окремими функціональними складовими.

18. Змістова характеристика процесу організації фінансової безпеки суб'єктів бізнесової діяльності.

19. Об'єктивна доцільність створення та функціонування служби безпеки фірми за ринкових умов діяльності.

20. Узгодження конкретних завдань і функцій служб безпеки підприємств та організацій.

21. Визначте особливості оптимізації бізнес-процесів підприємства.